

Et voinut muuta

Toivo Järvilehto

Et voinut muuta

Toivo Järvilehto

Et voinut muuta

© 2023 Toivo Järvilehto

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0714-2

Lukijalle

Kesken varsinaista elämäntehtävääni minun on joskus lähdettävä maaseudun äsken kynetyille, syksyiselle pellolle. Tahdon nähdä sen, kun se odottaa talven viimaa lohduttajakseen siksi ajaksi, jona muuttolintujen parvet etsivät aurinkoa kaukana täältä. En osaa vastustaa halua katsella niityn kuihtuneita korsia, joiden jäähileisestä ryteiköstä tummana täplänä näkyy kesän leivojen pikku koti. Pelot pitkine sarkoineen, kartanot koivikkokujiineen, jokirannat jyrkänteineen ja se elämä, mikä niiden suojassa asustaa, pyytävät minua vieraakseen kesken arkisia kiireitäni. Etäisen taivaanrannan kajo hymyilee toisinaan niin vastustamattomasti, että se ohjaa mielen pois kuluvaista hetkestä kohti nuoruuden päivien huolettomia tunnelmia. Lehtensä varistaneet puut haastavat minut todistajakseen ja antavat tehtäväkseni yrittää uskoa niiden tahtoon taistella elinnesteidensä säilyttämiseksi valit-

tamatta yli ankean talven.

Näin kerran, kuinka ukkokorento elokuisen illan hämärässä liiteli saalistamassa kesämökkini vilpolan edustalla. Enempää ajattelmatta huitaisin sitä. Isku sattui poloisen siipeen, se horjahti suunnastaan ja näytti putoavan maahan. Mutta siinä lähellä leijasi myös jokin yölevoaltaan myöhästynyt päiväperho. Korento kävi kiinni perhoseen, sen siipien kannatusta hyväkseen käyttäen sen onnistui saavuttaa itselleen turvallinen piilopaikka leppäpensaikon lehvien suojassa.

Tunnen monesti olevani samanlainen siipirikkoinen ukkokorento. Ei sen ote perhoseen tarttuessaan ole saaliin tavoittajan, vaan pyyntö, jolla hädässä oleva anoo apua heikommaltaan. Käymällä käsiksi näihin muistiinpanoihin tavoitan oman päiväperhoni, joka aika ajoin antaa minulle uuden kuvan, sadun, pakinan. Lukijalta nämä orpolapsina syntyvät kirjoitukset odottavat vain yhtä ainoata armeliasta silmäystä ja – unohdusta.

Peippotyttö

En tavannut sinua ensi kertaa, kun jouduin kanssasi kahden kesken. Elämän ihmeellisten tapahtumasarjojen saattelemana osuimme yksiin tavallaan vanhoina tuttavina. Olit oleillut jossakin lähiseudulla jo kotvan aikaa. Olit tipsutellut tietäni reunustavassa pensaikossa, olit rapsutellut puistikon puissa kilvan kertusten kanssa, olit laulellut kirkkaita säveliäsi milloin kuusien tiheiköissä, milloin korkeitten koivujen latvusten vihervässä kauneudessa. Monesti olin katsellut sinua silloin, kun siipiesi varassa uhmasit syksyn tuulta ja koleata säätä. Muistuu mieleeni myös monta kestäistä päivää, joina olin seurailut peherrystäsi auringon paahtaman hiekan syleilyssä. Tiesin viskanneeni sinulle toisinaan vähäisen annin. Kesän utujen hämyisinä hetkinä olit voinut saada osallesi jonkun ajatuksenikin, kauniiksi ehkä tarkoitetun, mutta sisintäsi tavoittamattoman.

Yksittäistapaukset olen tyystin unohtanut. Ihminen ei osaa kyllin tarkoin muistaa. Moni ei edes halua sitä milloinkaan. Ihminen liikkuu oman ykseytensä kaitaa kujannetta ja säilyttelee tuntoa olemattomasta suuruudestaan. Tämä harha estää häntä tarkkaavasti seuraamasta ympäristönsä yksityiskohtien kauneutta ja elämän vähäisemmiltä näyttäviin tekijöihin kätkeytyvää hiljaiselon suloa.

Osapuilleen suljetuin silmin olin nähnyt sinut. Mutta niin kävi kuitenkin lopulta, että olemuksesi vastustamaton viehätysvoima riistäytyi piilopirtistään ja levittäytyi eteeni väistämättömänä todellisuutena.

Sinä iltana asui mielessä ikävä ja oudon odotuksen olo. Maan asujainten ääntä oli tullut kuulluksi liian paljon. Olin taivaltanut yksinäni kaupungin laidasta laitaan löytämättä viihdytystä. Lopulta olin osunut meren ääreen, sen siivekkäitten lentoa katselemaan, sen laineiden leikistä nauttimaan, sen suolaisen hengähdyksen rauhoittavaa ääntä kuuntelemaan. Ovat tehneet siihen polun ääreen penkin, missä usein on ollut hyvä olla. Aina on jokin pienoinen eläjä tullut toveriksi, kuten sinä sillä kertaa.

Lähellä olevan riippakoivun alaoksilta sinut keksin. Kuului vihellys, pitkänomainen, korkein nousuin ja loivin, luistavin laskuin.

Olit tipsutellut tietäni reunustavassa pensaikossa, olit rapsutellut puistikon puissa kilvan kerttusten kanssa, olit laulellut kirkkaita säveliäsi milloin kuusien tiheiköissä, milloin korkeitten koivujen latvusten vihervässä kauneudessa. Monesti olin katsellut sinua silloin, kun siipiesi varassa uhmasit syksyn tuulta ja koleata säätä. Muistuu mieleeni myös monta kestäistä päivää, joina olin seuraillut peherystäsi auringon paahtaman hiekan syleilyssä. (Toivo Järvilehto: Peippotyttö)

Isoisäni Toivo Järvilehdon vuonna 1947 kirjoittamat faabelimaiset tarinat sisältävät kaunista luonnonkuvausta ja lempeää hymyä ihmisen heikkouksille, mutta myös ajatonta viisautta.

